HÄLSNING

Nr 4 2026

Det goda livet
Sid 4-5

Krönikan
Sid 8-9

Om Guds Närvaro
Sid 10

God Jul
och
Gott nytt år

Program
Sid 11

En Julberättelse
Sid 14-15

Kållandsö-Stenhammar
Missionsförsamling

Kållandsö-Stenhammar Missionsförsamling

Församlingsföreståndare
Helena Klar
helena@stenhammarkyrkan.se
0739-29 50 11
Verksamhetsledare
Anders Blomberg
anders@stenhammarkyrkan.se
0739-70 00 05

Ordf. Marita Erstorp
070-494 24 72
maritaerstorp@hotmail.com
Kassör Johny Paulsson
072-210 68 06
johny@stenhammarkyrkan.se
Bankgiro: 226-6625
Swish: 1234578548
Swish för fika och kollekter:
1231085091
Bankkontonr: 8314-7, 03 521 754-6

Kållandsö-Stenhammar Missionsförsamling
Brynåsavägen 7,
531 56 Lidköping
Ungdomsvåning, kök 171 75
info@stenhammarkyrkan.se
www.stenhammarkyrkan.se
Ange församlingsnummer 4746
vid insättning på missions-
och nybyggarkonton.

Kållandsö Missionskyrka
Missionskyrkan
531 99 Lidköping

Kontaktpersoner equmenia på Kållandsö
Ordf. Birgitta Berglund 070-259 59 15
birgitta.kurtberglund@gmail.com
Scout Hanna Berglund 070-731 36 91
equmenia.kallandso@gmail.com
Kassör Kurt Berglund 070-359 10 27
birgitta.kurtberglund@gmail.com
Bankgiro: 322-0571
Swish: 1230709006

Denna tidning ges ut av Kållandsö-Stenhammar Missionsförsamling som är en församling inom Equmeniakyrkan.
Ansvarig utgivare: Marita Erstorp

Omslagsbild: Annika Landström

Pastorn har ordet

Helena Klar, pastor i Kållandsö-Stenhammar Missionsförsamling

Häromdagen såg jag ett framträdande av den amerikanske komikern Josh Johnson. Nej, jag var inte på plats, irl, utan det var på sociala medier. Han utgick från orden "om kyrkor gjorde det de skulle" (If churches did what they were supposed to do). Han berättade om en fin restaurang han besökte, där en uteliggare, en skamfilad kvinna, kom in och försökte tigga lite småpengar. Hon var nog både trött och hungrig. Men ingen tyckte om att hon var där, ingen ville ge henne pengar, alla bad henne gå därifrån och till slut kom dörrvakten och kastade ut henne. Hon passade ju inte in i den fina miljön.

Josh Johnson fortsatte med att erkänna att han också tänkte likadant, trots att han såg kvinnan. Han ville fokusera på god mat och dryck, och ett fantastiskt framträdande. Sedan fick han dåligt samvete när den hemlösa kvinnan kom in i lokalen igen efter några timmar, och återigen försökte tigga till sig lite småpengar. Så han gav henne de tre dollar (ca 25 kr) som han hade i fickan. Kvinnan blev så glad att hon omfamnade honom, och det var inte vad han hade tänkt sig. När hon gick, så var hans reaktion att "nu måste jag tvätta mig, hon var så smutsig och luktade så illa". Hans slutsats var att det är just så kyrkan borde vara, att varenda människa skulle vara välkommen på riktigt i kyrkan, så att det verkligen märks att ja, just det, det är faktiskt så att varenda person är välkommen, oavsett om du är smutsig, luktar illa, ser ut som en hemlös, eller inte.

Det sägs att Lewi Pethrus en gång predikade i en ny fin kyrka, när en alkoholpåverkad man kom in, gick längst fram och spydde på den fina nya mattan. Lewi Pethrus sade då att - nu är kyrkan invigd på riktigt. Det är sannolikt en skröna, efter vad jag kan få fram, men jag är övertygad om att kyrkan ska finnas till för varenda människa. Stor eller liten, gammal eller ung, fattig eller rik, finklädd eller inte, nykter eller inte, så är varenda människa välkommen in i kyrkan. För kyrkan är i grunden Jesu familj. Och vårt uppdrag är att gå ut i hela världen och berätta om Jesus. Vårt uppdrag är att besöka den sjuke och den som sitter i fängelse. Vårt uppdrag är att se till att den hungrige får något att äta, och att den hemlöse får tak över huvudet, att den som saknar kläder får något att klä sig i. Vårt uppdrag är att behandla främlingen som en av oss. När det här numret av Hälsning kommer ut så har nog Domsöndagen nyss varit, men budskapet är egentligen detsamma under hela kyrkoåret.

Så nu när julen står för dörren, och vi fyller köket med god julmat, fyller utrymmet under granen med julklappar, och allt är glittrigt och underbart – ge en rejäl gåva till församlingens insamling till Lettland, där vi samarbetar med kyrkornas organisation Pakapieni, i att stödja ensamma mammor med barn mm, eller till församlingens insamling till Ukraina dit vi skickat rullstolar till skadade soldater, utrustning till sjukhus mm, eller till församlingens bidrag till Hela Människans arbete i Lidköping, som arbetar bland de mest utslagna i vår stad, eller till kyrkornas sociala kassa i Lidköping, som bl.a. delar ut matkassar till behövande familjer! Då får vi möjlighet att sprida julens glädje till alla som behöver det!

Pastor Helena Klar

I odlingens tecken

I början av september hade Stenhammarkyrkan besök av tre entusiaster inom olika ämnesområden inom trädgård och odling. Kerstin Hessle pratade mycket inspirerande om olika former av kompostering. Trädgårdskompost, Värmekompost, Maskkompost och Bokashi kompost. Hur man med relativt enkla medel kan återvinna förbrukade saker av olika material och använda resultaten till att förbättra jorden för att få bättre skördar.

Kicki Svensson tog vid och berättade om vitlöksodling. Hur man på senhösten sätter en vitlöksklyfta med spetsen upp 8 cm djupt och med 20 cm mellanrum.Täck med löv el dyl. De ska rota sig, men inte komma upp. I mitten på juli till början augusti är det dags att skörda. Vänta inte! Lirka upp dem med någon form av redskap. Kicki tipsade också om att köpa vitlök som är till för att sätta.

En fascinerande berättelse hade Kenneth Unger att berätta, nämligen om binas förunderliga värld, om pollen och nektar. Han sysslar med biodling, har ett tiotal kupor själv och berättade medryckande om både binas sätt att att föröka sig, att samla in nektar, hur de arbetar och vilka resultat de åstadkommer. Han berättade om hur han jobbar med dem, hur man utvinner honung och vilken utrustning han har. På en säsong kan ett bisamhälle producera så mycket som upp till 100-200 kg. per kupa.

Efter föredragen gavs möjlighet att köpa och byta olika växter, fröer, lökar m.m. Och naturligtvis att fika där möjlighet till frågor gavs och även utbyta erfarenheter. En tradition som återkommer i vår?

Kållandsöäpplet
Musteri & äppelodling
Låt inte Dina äpplen ruttna bort,
låt oss pressa musten ur dem i stället..

Must säljes, äpplen mustas,
råmust pressas, äpplen köpes
och äpplen plockas
info@kallandsoapplet.se
www.kallandsoapplet.se
070-790 86 77

Ansvar Omtanke
• Jour dygnet runt • Auktoriserad av Sveriges Begravningsbyråers Förbund

Begravningsbyrån Eilert Ahlstrand
0510-285 80, Lidköping
Begravningsbyrån Östergatan
0511-508 70, Götene

NÄR DET VIKTIGASTE INTE GÅR ATT MÄTA

Det finns många definitioner av hälsa och många sätt att mäta den. I vår del av världen ligger just nu stort fokus på att kartlägga gener och sjukdomsmekanismer, utveckla allt vassare läkemedel, optimera mätvärden, bromsa åldrandet och därmed förhoppningsvis förlänga livet.

Jag träffar människor som gör stora uppoffringar för att göra allt rätt. De följer livsstilsråden på 1177, motionerar, mäter och kontrollerar och har perfekta värden. Ändå är de inte nöjda. I stället plågas de av både ängslan och otillräcklighet när den egna hälsan för många blivit ett projekt där det finns allt mindre utrymme för avsteg eller vila.

Under mina år som läkare har jag samtidigt mött svårt sjuka människor som, trots katastrofala provsvar, svåra symtom, bräcklighet och kroppsligt förfall, ändå levt ett gott liv. De har hittat andra vägar och nya möjligheter.

När jag fortfarande arbetade som hemsjukvårdsläkare, skulle jag göra ett hembesök hos en svårt hjärtsjuk man som inte hade lång tid kvar. Vi skulle planera för hur vi skulle hjälpa honom de sista veckorna i livet. Hans handslag var fast, hans blick utstrålade värdighet och livskraft. Vi fick följa honom i nästan tre månader och in i det sista kunde man ana glimten i ögat. Vårt sista möte dröjer sig kvar. Han tog min hand och uttryckte sin tacksamhet. Jag önskar att jag hade haft både tid och möjlighet att få en inblick i hans existentiella förhållningssätt.

Den sortens hälsa, att känna sig levande och inte låta sig definieras av urusla värden, står bjärt i kontrast till dagens fixering vid självförverkligande och prestation. Vi förväntas inte längre bara leva våra liv, utan också ständigt förbättra dem. Kroppen, relationerna, arbetet, fritiden och till och med återhämtningen riskerar att bli projekt som ska förvaltas och optimeras. Budskapet är att nästan allt är möjligt, bara vi ansträngер oss tillräckligt. Men priset kan bli en ständig kamp med oss själva och en gnagande känsla av att aldrig riktigt räcka till.

Samtidigt lever vi med ett närmast oavbrutet inflöde av information. Nyheter, motstridiga budskap, krav och sociala medier gör anspråk på vår uppmärksamhet från morgon till kväll. Det är lätt att fylla varje tomrum och svårare att lämna plats för tillhet och eftertanke. Kanske är det också en del av förklaringen till att så många människor, trots materiell trygghet och stora möjligheter att forma sina liv, beskriver ensamhet, meningslöshet och en känsla av att stå utanför ett större sammanhang.

Här uppstår en klyfta som jag ofta har mött som läkare. Vetenskapen kan ge oss allt mer precisa svar. Vi kan förebygga, mäta, diagnostisera och behandla mer än någonsin tidigare. Men de frågor som blir brännande när människan inte mår bra handlar ofta om något annat. Vad är viktigt nu? Vad har mitt liv handlat om? Vad bär mig när kroppen inte längre gör det? Vem är jag när det jag tidigare byggde min identitet kring tas ifrån mig?

Hälsa kan därför inte enbart handla om perfekta mätvärden och provsvar inom normala referensintervall. Den måste också rymma förmågan att känna sig levande.

En gammal zenmästare lär ha fått frågan vad som var viktigast i livet. Han svarade: ”Att vara levande.” Det låter nästan banalt, men kanske finns det något avgörande i just den enkelheten. För vad innebär det egentligen att vara levande, snarare än att bara hinna med sitt liv?

Kanske behöver vi återerövra något som vårt snabba samhälle lämnar allt mindre utrymme för; kontemplationen.

Kontemplation behöver inte vara något märkvärdigt. Jag tänker på den snarare som en stillsam närvaro, en beredskap att stanna kvar en stund innan vi reagerar, dömer eller går vidare. Där det finns utrymme för tankar och reflektioner att mogna samt för perspektiven att vidgas.

I stillheten kan vi urskilja sådant som annars lätt drunknar i det vardagliga bruset. Vad är egentligen viktigt för mig? Vilka människor vill jag ge min tid? Vad vill jag bära med mig och vad kan jag släppa? Att inte omedelbart följa varje impuls eller varje krav utifrån, kan i sig vara ett slags motstånd. Det ger oss möjlighet att välja riktning i stället för att bara reagera på det som kommer till oss.

Kanske är det just detta många av oss saknar när vi, trots alla möjligheter, känner oss mindre levande.

I årtusenden har vi funderat över meningen med livet. Men kanske är frågan om meningen i livet minst lika viktig. Jag tror inte att andlig mognad främst handlar om att grubbla sig fram till ett svar på livets mening, utan om att bli mer lyhörd för den mening som redan finns där. Att inte gå miste om de värdefulla ögonblicken, det större sammanhanget och det som faktiskt betyder något.

Kanske finns också lyckan och livsmeningen i det vardagliga och repetitiva. Den repetition som alltid rymmer små variationer – som årstidernas växlingar, att gå samma väg och ändå se något nytt. Att stanna vid en glänta i skogen och förundras över naturens måleriska och stundtals förföriska skönhet.

”Även om min yttre människa bryts ner förnyas min inre människa dag för dag.”
2 Korinthierbrevet 4:16

Text: Annika Landström

MULTIPLY

Våffelcafé

Det populära våffelcafét avslutar för hösten tisdagen den 1 december men är tillbaka igen tisdagen den 2 februari..

- **Tisdagen den 1/12 kl 14-17**
- **Tisdagen den 2/2 kl 14-17**
- **Tisdagen den 2/3 kl 14-17**
- **Tisdagen den 6/4 kl 14-17**

SA REVISION
Professionella företagare
behöver professionella revisorer
www.sarevision.se

Kajakpaddling, invigning & kämpalek...

Equmenia-scouterna på Kållandsö har haft en intensiv höst med hajk på Udden. Scoutinvigning på Berg där kyrkan var fylld av scouter och föräldrar. Kvällen avslutades traditionellt med varmkorv utanför kyrkan i gemytlig anda som vanligt. En kväll var samtliga scouter samlade på Naven för kajakpaddling och detta blev en hellyckad kväll naturligtvis. De äldre scouterna (Upptäckarna) åkte den 3 oktober till Tämta för årets kämpalek. Detta blev en heldag och vi åkte tillsammans med andra scouter i buss från Örslösa. Efter denna intensiva dag var nog både scouter och ledare rejält trötta men kunde samtidigt konstatera att vi hade haft en riktig toppendag. Just nu laddar scouterna inför åtets Equmenia-auktion med tre pyssel/arbetskvällar. Välkomna den 14 november!

equmenia

Barn- och ungdomsarbetet i Kållandsö- Stenhammar Missionsförsamling bedrivs av equmenia på Kållandsö.
Välkommen till vårt barn och ungdomsarbete i Missionskyrkan, Kållandsö:

***Scout:** (Vi lär oss om knivar, eld, knopar och annat som hör scout till och som är kul.
Vi förbereder oss så vi kan åka på hajker och läger längre fram. Kvällarna börjar med en kort andakt.)

Tider som gäller för de olika grupperna och vi kommer i huvudsak att vara utomhus.

Tisdagar kl. 17.30-18.30 för åk. 2-3 = Spårarna, kl.18.15-19.30 för åk. 4-6 = Upptäckare

Välkommen till den grupp som passar dig!

Våffelcaféet

Det så populära våffelcaféet avslutar för hösten tisdagen den 1 dec. Efter juluppehåll slås portarna åter upp tisdagen den 2 feb. 14-17 som vanligt.
Varmt Välkomna!

Advent i Stenhammarkykan

Den 29:e nov.1:a Advent firar vi Adventsgudstjänst kl 11.00. Medverkar gör bl a Kören Andante och Anders Blomberg. Efter gudstjänsten bli det servering.

Förmiddagskaffe

På förmiddagskaffet i september gästade Stig-Roland Rask Stenhammarkyrkan. Han berättade om hur hans bok ”De sköra stegen” utvecklats från idé till genomförande. Hur han samlat ihop texterna och satt samman dem till det som blev en bok. Han poängterade att det är en utlämnande känsla att ge ut den, att stå för det som står i boken.

Boken bygger på 27 krönikor som funnits med bl.a. i Hälsning. Varje krönika följs av två sångtexter som han skrivit och framförs av kören Andante. Varje krönika och texter utgör en helhet innehållsmässigt. Han läste några utdrag ur boken och valde bl.a. texter om barnatro kontra vuxentro. Men även hur tron utvecklas, både historiskt och personligt. Boken finns att köpa bl.a. i Stenhammarkyrkan och där böcker finns.

Förmiddagskaffet fortsätter i vår och först ut den 16 februari blir det något alldeles extra kan vi redan nu utlova.. En riktig bandyspecial, Leif Berntsson och Anders Rask med en ”långväga” gäst. Nämligen Ken Wennerholm, en av medlemmarna i Triple & Touch. Men vad många inte vet är att han är son till tidigare förbundskaptenen i bandy Uno Wennerholm så det lär bli mycket bandysnack denna tisdag.

Andra Ackord

Vill du kanske vara med att sjunga i Andra Ackord?

Kontakta i så fall församlingens ordförande Marita Erstorp eller Anders Blomberg (0739-700 005) för information om övningstider.

Höstmarknad

Lördagen den 19 september hade Stenhammarkyrkan sin höstmarknad. Vi bjöds på försäljning av lotterier och möjlighet till inköp av hemlagad sylt och saft, hembakade brödkakor, bullar och kakor som sålde som smör i solsken. Här fanns också växter och loppisprylar.

I kaféet bjöds på kaffe och våfflor.
Vid ingången hade man möjlighet att stilla hungern med grillad korv. Här kunde man också inhandla nyskördade grönsaker, nytillverkade eldkorgar och mycket annat.
På parkeringen fanns möjlighet att göra fynd i bakluckeloppisen. Avkastningen går till Stenhammarkyrkans verksamhet.

AgeraIT
DATORVERKSTAD
0510 - 25095 www.agerait.se

KB Kinnevikens Bygg
LIDKÖPING Mobil 070-7962574 Tel/Fax 0510-15440

I 1 Kor 12 räknar Paulus upp nio företeelser som han benämner så som "Andens Nådegåvor": *Vishet, kunskap, trons gåva, helandets gåva, förmågan att utföra kraftgärningar, profetians gåva, förmågan att skilja på andar, tungotal, samt uttolkning av tungotal*. Många hävdar att listan inte gör anspråk på att vara komplett utan är nio exempel på vad Gud kan begåva människor med. En komplett förteckning skulle inte låta sig skrivas ned, därför är det åtskilligt som utelämnas. Är humor en av dessa?

Här skulle nog inte alla hålla med. I alla fall gjorde inte den kände amerikanske väckelsepredikanten *Charles Finney* (1792-1875) det. Charles Finney var känd för att leda stora väckelserörelser och för att skriva böcker om andlig väckelse. Däremot var han inte känd för att vara någon munter människa. Tvärtom menade han att den Helige Ande blev bedrövad och avvek när man skämtade. Att skämta var ett tecken på lättsinne, vilket var ogudaktigt. Charles Finney var således en allvarsam man. Mycket allvarsam.

Nu är det i och för sig lätt att ironisera över en bister predikant som levde för 200 år sedan men sanningen är att kristenheten historiskt har varit ambivalent när det gäller just humor. Speciell gäller detta den gren av kyrkan som Finney tillhörde. Det vill säga den kristendom som betonar den personliga omvändelsen och tron som en personligt danande process. Helighet, helgelse och allvar hör samman och därmed har det inom inte minst frikyrkliga sammanhang ansetts att skämtande, om inte ska betraktas som synd så i alla fall utövas med en viss återhållsamhet.

Det finns naturligtvis dålig humor. Man kan cyniskt skratta åt den svage, förnedra den andre och gömma elakheter bakom ironi. Allt som får någon att skratta är verkligen inte en gåva från Gud. Men så är det väl med mycket. Även det som är givet av Gud kan missbrukas av människor. Och att kunna skilja andarna åt är alltid viktigt – i synnerhet när det gäller humor.

LIDKÖPINGS
El & Tele AB
ALLT INOM EL / TELE / DATA / AUTOMATION
Hovby Ängsbo 53192 Lidköping - Tel 0510-86502 - Fax 0510-86515
Tornväktargatan 1F 53157 Lidköping - Tel 0510-22185
www.lidkopingsel.se
eio

Humor och lättsinnighet är inte samma sak därför att humor kan lätt kan göra sällskap med allvarliga saker. Den kan avslöja högmod. Den kan avväpna rädsla. Den kan skapa gemenskap. Den kan hjälpa en människa att uthärda det som annars skulle bli outhärdligt. Och framför allt kan den få oss att se våra egna pretentioner i rätt proportion. Det sista är kanske inte oviktigt i kristen tro. Kristendomen handlar trots allt om nåd. Och nåd är, bland annat, insikten att jag inte är universums centrum. Jag är skapad, älskad och beroende av Gud. Jag är inte Gud. Det är en ganska befriande upptäckt – och möjligen också en förutsättning för att kunna skratta åt sig själv.

När författaren Robert Johansson på 1980-talet började ge ut sin bokserie ”Humor i helgade hyddor” blev den en succé särskilt inom frikyrkliga kretsar. För en utomstående betraktare är kanske inte alla fromma felsägningar och klavertramp som beskrivs i böckerna särskilt roliga, i sig själva. Ändå har jag ibland skrattat läppen ur led åt dessa interna anekdoter. Hur kommer det sig? Jo, för att just den humorn har fungerat som en välgörande självironi inom en tradition som ofta tagit sig själv på väldigt stort allvar. När ett en pretentiöst gravallvarlig pastor tappar tråden i sin predikan och säger ”*…öh…nu måste jag…meta i mitt linne*” istället för ”*…leta i mitt minne*” så blir det väldigt roligt. Åtminstone i efterhand. När en ängslig liten tant oroligt rådfrågade den kände och burduse predikanten C.G. Hjelm om huruvida ”saxofonen verkligen inte är ett *ogudaktigt instrument*” och får svaret: *”Nej, frun ser väl att den har böjt sig*” så var det befriande ironi i en tid när man såg syndens hot i de mest bisarra sammanhang. ”Humor i helgade hyddor” fungerade som en slags inomkyrklig rening. Man fick skratta åt sin egen tradition utan att för den skull förkasta den. Det är onekligen ganska vackert.

Humor kan med rätta betraktas som en förmåga att se det mänskliga, det absurda och det oproportionerliga på ett sådant sätt att den tjänar kärleken. Paulus skriver i 1 Kor 13 att kärleken inte är uppblåst. En av humorns viktigaste funktioner är ju att punktera det uppblåsta. Jesus var naturligtvis allvarlig och talade om Gud, döden, synd, förlåtelse och människans ansvar. Men hans undervisning är samtidigt full av bilder som borde ha fått en del åhörare att dra på munnen. Kameler som försöker ta sig igenom nålsögon, människor som silar myggor men sväljer kameler och inte minst den märkliga mannen som försöker ta bort en liten flisa ur sin broders öga medan han själv har en hel bjälke (!?) i sitt eget. Humor eller inte, Jesus använde i vilket fall överdriften för att avslöja människans oförmåga att se sig själv.

Och kanske är det just där humorn har en andlig funktion. Den som kan skratta åt sig själv har åtminstone upptäckt att det finns något utanför det egna jaget. Den som förmår att skratta åt det hotfulla kan också behålla besinningen när annat går över styr. Därför är humor inte motsatsen till allvar. Den kan vara motsatsen till högmod.

Därmed tycker jag att Paulus uppräkning av Andens gåvor bör få en liten komplettering i form av en kommenterande fotnot: *Bland Andens gåvor finns kanske också förmågan att se det komiska i människans försök att göra sig större än hon är.*

Och för att återvända till Charles Finney så hade han säkert rätt i att lättsinnighet kan vara ett problem. Men det är inte samma sak som att all humor är lättsinne. Det finns nämligen ett gravallvar som inte är helighet utan enbart självupptagenhet. Och det finns en humor som inte förminskar det heliga utan förminskar vår egen benägenhet att göra oss själva heliga.

Den Helige Ande kanske inte alls lämnar rummet när någon drar ett bra skämt. Jag tror faktiskt att Han sitter kvar och väntar på att vi ska förstå poängen.

Text: Anders Blomberg

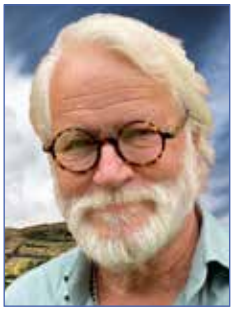

Behöver Du lokal?

Då Stenhammarskolan inte har behov av deras hyrda lokaler efter årsskiftet så finns det möjlighet att hyra in sig i kyrkans nedervåning. Här finns en cafédel och stora utrymmen för kontor, förvaring och mycket annat. Hör av dig till någon på kontaktsidorna för mer information.

OM GUDS NÄRVARO

Text: Stig Roland Rask

En bagare bakade ett bröd. Efteråt hittade man inte bagaren inne i brödet. Somliga tolkade det som att bagaren inte fanns.

Andra kunde känna hur hans fingrar knådat den jästa degen. Hur hans kupade händer varsamt format brödets runda form. Hur den perfekta sammansättningen av ingredienser fått brödet att jäsa, gräddas och få sin smak.

Några kunde till och med ana glädjen i bagarens blick när han serverade brödet och såg att det var gott.

När ateismen avfärdar tron utgår man ofta från att Gud är en del av skapelsen, dvs. är en inomvärldslig storhet som därmed borde vara möjlig att identifiera med hjälp av vårt förnuft. Antingen kan man bevisa existensen, och då finns Gud, eller så går det inte och då finns inte Gud

Niclas Piensoho, biträdande kyrkoledare för Equmeniakyrkan, menar att detta skapar fel samtalsförutsättningar från början. Om Gud har ”skapat tid och rum så står ju Gud själv över, eller utanför, dessa kategorier”, menar han. Och Joel Halldorf, professor i kyrkohistoria, knyter an med att säga att ”Gud är inte en varelse i världen, utan varats grund”.

Och om man kompletterar dessa viktiga röster i vår teologiska samtid med vad den gamle kyrkofadern Augustus svarade för över 1 600 år sedan på frågan om var Gud fanns: ”närmare mig än mitt allra innersta och högre än mitt allra högsta”.

Om man lägger samman dessa tre citat tycker jag att sinnet vidgas och en hel värld öppnas. Gud är fortfarande helt obegriplig och omöjlig att intellektuellt fånga, men blir i samma andetag (just därför) möjlig att tro på.

Det är trons stora paradox.

Och hur förhåller jag mig då själv till de ”tre vise män” som jag just citerat? Jo kanske genom att identifiera mig med ett fjärde citat från den katolske prästen Rune Thuringer, som sökte sig till jesuiterna, den allra mest intellektuella av alla katolska ordnar: ”Mina bröder går på djupet och verkar där”, sa han, ”men jag håller mig på ytan. Vi behövs där också.”

RESTAURANG
SJÖBODEN

SJÖBODENS
STORA JULBORD
serveras 27 november – 20 december

Välkommen till Sjöbodens klassiska julbord
i en unik miljö i Spikens Fiskehamn!

Vi dukar upp ett delikatessjulbord med tonvikt
på fisk från Vänern och de bästa lokala råvarorna
från skaraborgska gårdsproducenter.

onsdag – lördag	kl. 18.00	995 kr
söndag	kl. 13.00	795 kr
pris för barn 7 – 12 år		395 kr

OBS på Spikens Julmarknad 19-20 dec serverar vi
vårt stora julbord kl. 12.00–16.00 för endast 695 kr!

Hjärtligt välkomna i adventstider
hälsar familjen Nordgren!

Boka bord på:
www.sjoboden.se/boka/

Sparbanken Lidköping

#tillsammansärvisparbankenlidköping

ICA Hjertberg KVANTUM

MASKINUTHYRNING
Stavdal
LIDKÖPING | TROLLHÄTTAN | VARA

Program för Stenhammarkyrkan och Kållandsö Missionskyrka

December

1 tisdag 14:00 **Våffelcafé**
Öppet 14:00 – 17:00

6 söndag 11:00 **Gudstjänst**
Anders Blomberg. Sång & musik av bröderna Andersson
Enkelt kyrkkaffe

13 söndag 11:00 **Nattvardsgudstjänst**
Helena Klar
Enkelt kyrkkaffe

17 torsdag 19:00 **Bön på ön**
I Eke kapell

20 söndag 18:00 **Gudstjänst**
”Vi sjunger tillsammans julens sånger och psalmer”
Anders Blomberg & Musikrådet

24 Julafton 23:00 **Julnattsgudstjänst**
”Julefrid i Juletid”
Lars-Gunnar Rask m fl
Helena Klar
Utgångskollekt till kyrkans musikliv.
Mer info: Sista sidan i Hälsning

27 söndag 11:00 **Missionsgudstjänst**
Helena Klar
Sång & musik av Valter Svensson
Info om Lettland & Ukraina
Enkelt kyrkkaffe

31 Nyårsaft 16:00 **Ekumenisk nyårsbön**
I Otterstad kyrka
Helena Klar m fl

Januari

6 onsdag 11:00 **Trettondagsgudstjänst**
Helena Klar
Julsmörgås

10 söndag 11:00 **Nattvardsgudstjänst**
Helena Klar
Sång av Svante Cederqvist
Enkelt kyrkkaffe

17 söndag 11:00 **Gudstjänst**
Thorvald Berglund
Musik av Per Sandén & Micael Böhlin på nyckelharpa.
Enkelt kyrkkaffe

24 söndag 11.00 **Gudstjänst**
Anita Ingvarsdotter
Sång av Bitte Larsed
Enkelt kyrkkaffe

30 lördag 15:00 **Årsmöte**
Servering

31 söndag 11.00 **Årshögtid**
Helena Klar
Sång av kören Andante
Servering

Februari

2 tisdag 14:00 **Våffelcafé**
Öppet 14:00 – 17:00

7 söndag 11:00 **Gudstjänst**
Per & Anita Olausson
Enkelt kyrkaffe

Vi önskar alla våra medlemmar och besökare en
God Jul & Gott Nytt År!
Vi syns 2027!
Tolsjö BYGDEGÅRD
www.tolsjobygdegard.se

= Stenhammarkyrkan = Kållandsö Missionskyrka

Andra Ackord Goes Country

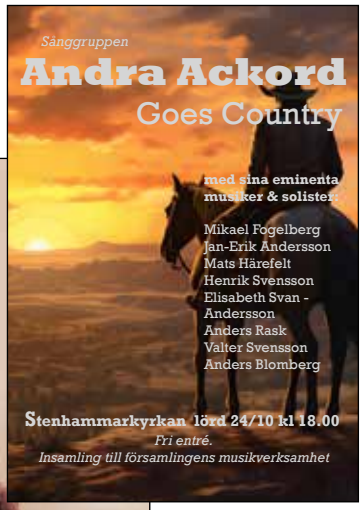

Sånggruppen Andra Ackord bjöd på en blandad meny av gamla kända såväl som en del nyskrivna sånger. Detta under temat ”Andra Ackord goes Country” en lördag i oktober. Inför en fulltalig publik presenterades genren som en folklig hyllning till det vardagliga och nära. Sånger av bland annat Dolly Parton, James Milton Black, Alf Robertsson och Tom Paxton framfördes. En del i originalversioner och en del i svensk översättning från engelska. Dessutom fick man lyssna till egenproducerat material så som Skövde Central Station Blues, en variant på Johnny Cach:s Folsom Prison Blues. Några välkända väckelsesånger i nyskrivna arrangemang framfördes också, exempelvis den gamla klassikern Barnatro i en utpräglad bluesversion.

Förmiddagskaffe om Gunnar Nylund och Rörstrand

På ”Förmiddagskaffet” den 20/10 fick vi alla lyssna till en lärorik exposé om dels Rörstrands historia men också om den berömde formgivaren Gunnar Nylund. Samlingen var välbesökt och många av de som lyssnade var väl insatta i ämnet. Men även för de noviser som lyssnade och tittade på de bilder som visades var intresset stort. Lena Rask besitter stor kunskap i ämnet och hennes förnämliga framställan skapade en förståelse hos alla som lyssnade. Rörstrands historia och varumärke har med besked placerat Lidköping på konsthantverkets världskarta.

Stenhammarkören höll vad man lovade

När man närmade sig Lidköping från grannkommunerna i början av november möttes man av budskapet ”We will rock You” undertecknat med ”Stenhammarkören” på de digitala anslagstavlorna som finns vid infarterna.

Temat den här gången var nämligen olika former av rock och de över 600 besökarna som bevistade de tre konserterna helgen 7-8 november blev inte besvikna. Erica Sjöström, som är körens ledare, hade utlovat att kören skulle lyfta taket, tillsammans med några av sina egna solister och sin kompgrupp, och det löftet infriades.

Man bjöd på en resa genom rockhistorien i en mix av älskade rockklassiker och odödliga hits.
Det blev en mäktig kväll fylld med energi, nostalgi och sångarglädje. Utöver det hårdsvängande materialet fanns också lugnare rockballader som verkligen passade utmärkt i körversioner.

Allt sammantaget skapade en konsert att minnas med glädje.

Besök i Lettlandslokalen

Den 5 oktober gästades vi i Lettlandsgruppen (styrelsen var också inbjudna) av Anneli Lillmaa från Ukrainas vänner i Uddevalla som informerade om arbetet. Hon är ledare för den föreningen och väldigt engagerad i arbetet att hjälpa Ukraina. Hon har en ide som hon driver och det är att köpa in olika bilar typ ”hantverksbilar” som lastas med förnödenheter och körs till Ukraina. Bilarna används senare för transport till och från fronten. Församlingen har i omgångar stöttat föreningen med insamlade föremål. *Just nu samlar vi in värktabletter och ”ullstrumpor” för herrar för att skicka till Ukraina.*

JUL MED ANNA I HÖJDEN

I slutet av 1800-talet föddes Anna Lundqvist, senare känd som Anna på Höjden. Hennes far gick ur tiden när hon bara var sex år gammal, och mor Hedda fick slita hårt för att försörja sig och dottern. Anna tillbringade därför mycket tid hos sina morföräldrar. Morfar Johannes, född 1819, var en god berättare, och hans minnen av människor och livet i bygden gjorde starkt intryck på henne. Det märks i Annas levande och ofta gripande berättelser, som publicerades i Nya Lidköpings-Tidningen under 1940-, 50- och 60-talen, inte sällan kring juletid.

Ett återkommande tema var bygdens sedvänjor och traditioner, särskilt kring julen. I ett tidigare nummer av Hälsning har vi fått ta del av ”Lill-Kajsas jul”, i Anders Blombergs bearbetning, som bygger på Annas egna barndomsminnen från Läckö-bygden. Här har jag tagit mig friheten att plocka russinen ur kakan bland hennes många skildringar av hur man förr förberedde och firade jul.

Torparna under Läckö kungsgård fick vackert böja sig för grevens vilja och dagsverkena var många och dryga. Även kvinnorna skulle fullgöra så kallade kvinnodagsverken under slåtter och skörd och delta när rotfrukterna skulle rensas. Därtill skulle de biträda vid de stora slakterna och spinna lin och ull, utan särskild ersättning.

Från slutet av november kunde man höra grisskrik varje dag, nästan från morgon till kväll. På Läckö kungsgård slaktade man alltid på Luciadagen, om den inföll på en vardag. Kvinnorna tog vara på blodet och bar upp det till köket. De hjälpte också till med paltbrödsbaket. Någon bestämd arbetstid var det inte tal om: de fick hålla på tills arbetet var färdigt, i regel fram mot åtta på kvällen.

Den andra slaktdagen skulle kött och fläsk skäras och styckas. De bästa bitarna lades undan för herrskapets räkning, medan resten var avsett för folket. Herrskapets korvmat maldes i köttkvarn; till folket hackades den i stora hoar. Man gjorde också leverkorv, och kvinnorna fick i regel en korv med sig hem som tack för dagens arbete. När allt var omhändertaget återstod städning och skurning.

Även i torpstugorna rustade man till jul. I varje stuga bryggdes juldricka, och av talgen som sparats från

Anna Lundqvist i höjden

fårslakten stöpte man ljus. På herrgården användes i stället talg från koslakten. Många hade en eller två grisar. Den som hade två kunde sälja den ena för att få pengar till julens inköp. De lokala slaktarna hade fullt upp flera veckor före jul och gick från ställe till ställe för att ta hand om julgrisarna.

Så kom julbaket: rågbröd, vörtbröd, sirapslimpor och vetebröd, bullar, kringlor och pepparkakor. Baket skulle vara avklarat före Tomas-dagen, för bakade man den dagen ansågs brödet bli misslyckat. Saffransbrödet bakades däremot dagen före eller på själva julafton, så att det skulle vara så färskt som möjligt.

De som ville flytta på våren skulle säga upp sig vid Tomasmäss. Då passade man också på att säga upp eventuell ohyra. Man gick genom hus, vindar och källare och ropade: ”Råttor och möss, loppor och löss, jag säger upp er till flyttning! Ni får ge er iväg.”

I hemmen städades och pyntades det efter bästa förmåga. Rena gardiner sattes upp, hemvävda dukar lades på borden och ett hårdmanglat lakan bredde man över den högt uppbäddade sängen. I fönstren lyste ljus i stakar och bågar klädda med lingonris. Utanför dörrarna ställdes vackra enar, och på gården sattes julkärven upp åt småfåglarna. Julveden höggs och bars in.

Man fick inte hugga ved under mellandagarna. Det arbetet skulle vara avklarat före jul – annars kunde taken blåsa av husen under året.

På Läckö fanns vid denna tid fröken Ingrid Wennerberg, grevinnan Rudenschölds brorsdotter och, efter hennes död, grevens husföreståndarinna. Anna beskriver henne som godsets goda fe. Hon ömmade för de fattiga och sjuka, och så länge hon orkade tog hon sig ut till de gamla med julgåvor, på skidor när vädret tillät eller med skjuts. Barnen kunde få äpplen, jultidningar och tvål. När hon med åren fick svårare att röra sig fick gåvorna i stället hämtas på herrgården.

På julafton fick arbetarna sluta vid middagstid, en förmån som annars bara gällde påsk- och midsommarafton. Då skulle både gården och hemmen vara redo för helgen.

Till julens förberedelser hörde också omsorgen om djuren. De fick extra gott hö, säd eller bröd och skulle smekas, talas vänligt till och till sist önskas god jul. Men detta skulle göras undan tidigt, så att djuren sedan fick vara i fred. Enligt folktron kunde de tala med varandra på julnatten, och det ansågs farligt för en människa att lyssna.

Inne i husen dukades borden, och julmaten fick stå kvar över natten. Man trodde att de döda som tidigare bott i huset kom på besök under julnatten, och även de skulle trakteras på bästa sätt.

De döda ansågs också fira sin egen julotta i kyrkan. Därför var man rädd för att komma för tidigt till de levandes julotta, som på den tiden hölls betydligt tidigare än i dag. Innan man satte sig såg man noga efter att det inte låg någon jord på kyrkbänken. Det fanns också en föreställning om att den som kom först till julottan skulle dö under det kommande året.

Fotot taget omkring 1910. Från vänster Annas mor Hedda Magnusson, Anna själv stående i mitten, samt August Johansson, Annas morbror i Gröndal. I bakgrunden ser man den lilla stugan ”Höjden”. Fotografen okänd.

Text: Annika Landström

Dessa företag stöttar Stenhammarkyrkanskans Lettlandsarbete

DAHLBERG REVISION

Cotton Blue

Hectors skomarknad AB

aProjKMA Byggkonsult i Lidköping AB
Roger Filipsson
roger.filipsson@aprojkma.se

Parkåsa AB

FASHION Rydéns

Strumpan

instore agency

LIDKÖPINGS El & Tele AB

Asplunds

BRAX SHIPPING

Vi säljer nyhuggna

JULGRANAR

380:-/st

Ett mindre antal kungsgranar 550:/st

All försäljning sker utanför Stenhammarkyrkan

5 december 12-15	12 december 12-15	19 december 12-15
6 december 12-15	13 december 12-15	20december 12-15

VÄLKOMNA!

PATRIKS OPTIK

GLASÖGON & LINSER

BECO media

- Fotouppdrag
- Annonsproduktion
- Dokumenthantering

Thorvald Berglund Tel 0705-91 36 65

"Julefrid i Juletid"

Stenhammarkyrkan Julafton 23.00

Kom och lyssna till stämningfull julsång/musik av våra solister och musiker.
Var själv med och sjung i de klassiska julsångerna som en härlig avslutning på julaftonen.

Välkomna från 22.30 då det serveras glögg på kyrktorget!

Leckströms båt & finsnickeri

Inredningssnickerier • Träbåtsrenoveringar

Kulturbyggnadssnickeri • Möbler

Spiken Sjötorp,531 99 Lidköping Tel: 0510 10728